

RACZENIE (5) *sb n*

a pochylone; teksty nie oznaczają é lub oznaczają niekonsekwentnie; końcowe e pochylone.

sg N rãczenié (1). ◇ G rãczeniã (1). ◇ I rãczeni(e)m (1). ◇ L rãczeniu (1). ◇ pl N rãczeniã (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVII w. s.v. raczyć.

1. Okazywanie szacunku (szczególnie słowne: obdarzanie zaszczytnymi tytułami), czczenie; dignatio *Modrz, Calep; magnificatio Cn (4) : [Orator Eschyne upomina Attyków] áby godni od niegodnych w raczeniu rozni v nich byli: á żeby tego pilnie strzegli/ iákoby niegodne racząc/ godnym myśli niepfowali OrzRozm O3; A iřz była [Paula] wielkiey v ludzi ławy á czći y nãwiedzãnia zacnych ofob/ y raczenia świeckie/ wielkie byli około niey: o to fię frałowãłã/ iřz iã ludzie tãk bãrzo łobie wãżyli. SkarŻyw 140; Calep 323b; [Prze co od onego monarchy i od wszytkiej monarchijey polskiej zwany był [prymas] ojcem, panem i prymasem. A te tytuły jego nie były raczeniem, słowne tylko, ale była moc zwierzchnia, panujãca i rozkazujãca monarsze onemu i monarchijey wszytkiej jego OrzPolic 96].*

Zwrot: »mowę raczeniem nadziewać« = *zbytnio pochlebiać (1)*: Do łãgodnych y pochlebnych mow przyřtãpił y ten obyczãj/ wřzytkę nãřzę mowę raczeniem/ álbo wãłzmořciãmi nãdźwiewãc [*accedit mos ille sermonem omnem dignationibus referendi*]: řiebie y řwoie słuřby (bo tãk mawiamy) kãżdemu zãlecãc *ModrzBaz 60*.

2. Wola, łaska [czyje] (1):

Wyrażenia przyimkowe: »podług raczenia boskiego« (1): Kyedy anyely tã pannã wbořthwye bycz uznaly z obyãuyenya ducha řwzyãtego [...] abo anyelfkyemy oczyma yã uřrzely podluk raczenia bořkyego O tedyz yey myłofczy yuřz sluzycz poczãły PatKaz II 52.

[»z raczenia swego«: Przetofz Zbãwićielu Pãnie Pokãż nam řwe zmiłowãnie: Zmyy grzech/ á z raczenia řwego Zycz nam řywotã wiecznego. *GrochHymny 3v.*]

Synonimy: 1. czczenie, czeřć, powãżanie, szacunek, szanowanie, waga; 2. łaska, łaskawořć, wola.

Cf RACZYĆ